

Irodalmi Értesítő.

A magyar irodalom története. Irta Bodnár Zsigmond egyetemi magántanár. E jeles munkának a XIV-ik s egyszersmind utolsó füzeté a második kötetnek, a kezünk alatti. A szép prózát tárgyalja, kezdve a nagy bujdosó, Mikos leveleit, végzi a Bod Péter Szent Hiláriusá-n. Azután a betűsoros, kimerítő név- és tárgymutató következik a II-ik kötetből. A harmadik kötetet az 1772—1823-iki korszak bevezetése nyitja meg. Tárgyalja a magyar nyelv kérdését, a költészetet Bessenyei fellépésével, majd Bároczyt, Kónyit, Br. Naláczit, Baróti Szabót. E füzetet is, mint előzőit tömör nyelv, világos stylus jellemzi.

Hazafias könyvtár. Szerkeszti Gaal Mózes. Derék vállalat, melynek két első számát vettük. Az első: *Szondi két apródja*, a második: *Zodrá jóslata*, mindkettő történeti tárgy a szerkesztő jeles tollából. Gaal Mózes. természetes keresetlen, igaz nyelven ír, munkáit a legnagyobb élvezettel olvashatják ifjak és felnőttek. Ára egy kötetnek 25 kr. Kiadja Stampfel K. Pozsonyban.

Az Athenaeum kézi lexikona. Szerk. Dr. Acsády Ignácz. A 31. füzet kezdődik a Prezid, végződik a Retorta szavak magyarázatán. Mellékelve van Magyarország tört. térképe szín-, az ó, renaissance és legújabb kor szobrászati alakjai könyomatban. A 31-ben a Retouchirozni — Sarasate vannak fejtegetve. Szinnyomatós melléklete „Magyarország hegy és vízrajzi viszonyai“, metszetes pedig a szobai növények táblája. Az egyes fogalmak magyarázatát illetőleg csak azokat mondhatjuk, mint a megelőzőkről. Azonban szeretnők, ha Priestleyt „angol hit és term. tudósnak mondja s helyesen is, felemlítvén róla physikai felfedezéseit, műveit, hittani munkáiról is megemlékezett volna az író. Jelesen arról is, hogy az unitárius vallást ő vitte át az új világba, a minek nemcsak vallási hanem általános kulturai jelentősége van. A füzetek egyenként 30 kron kaphatók a kiadó Athenaeumnál.

Kertészgazdasági Lapok I. évf. 2 sz. Szerkesztik: Dr. Brassai Sámuel és Veress Fersncz. Az olvasgatásra érdemes cikkei közül kiemeljük Szentgyörgyi L. „A peronospora viticola ellen való védekezés cikkjét. Tapasztalatok gyümölcsészetünk terén, kertészeti hasznos jegyzetek-et. Belső embereinknek általában, kik kertészgazdasággal foglalkoznak, ajánljuk. Kiadja az erdélyi kert. egyl. Előfizetési ára nem tagoknak egy évre 2 frt 40 kr.

Háromszékvármegye népoktatási intézeteinek története cz. a. Berecz Gyula tanügyi monográfiát ír. Ára 1 frt 50 kr. lesz, mi a Jókay-nyomda társulathoz küldendő Sepsi-Szentgyörgyre.

Székelly József főiskolánk egykori növendéke, kinek „O és Középkor“ cz. tört. szakkönyveit kritika és közönség egyaránt melegen fogadták, előfizetés hirdet „Költemények és dalok“ cz. május elsején megjelenendő kötetére. Az előfizetési pénzek (füzött példány: 1 frt, díszkötésű: 2 frt) Révai könyvkiadóhoz küldendők Budapestre.

K ü l ö n f é l é k .

Az egyházpolitikai kérdések, melyeket a múlt év hagyott hátra, ma bonyolultabbak, mint voltak. Az utóbbi két hónap alatt a helyzet semmit nem tisztult. Sőt immár benne vagyunk a kultur-harczban. A róm. kath. püspöki kar tanácskozásainak harcziás böjti prédicatiók a visszhangjai. A róm. kath. klerus a szószékbe vitte a politikát és az ultramontánok mint egy keresztes hadjáratra hívják fel hiveiket a kormány tervbevett szabadelvű egyházi reformjaival szemben az ellenállásra. Mindezek eléggé mutatják a kath. papság álláspontját és éppen oly reformokkal szemben, melyeknek szükségét „hittani és lelkiismereti kérdések” hangzatos címén ők maguk idézték fel. A protestánsok, már jeleztük, a szabadelvű haladásnak útját állni nem akarják és e tekintetben a protestáns püspökök a napi sajtóban csaknem egyhangulag nyilatkoztak. Elismerik az állam egyházi politikájának jogosultságát és ha észrevételeket tesznek, ez észrevételek csak annak idejére és módjára vonatkoznak. Az unitárius egyház püspöke e kérdésben a következő nyilatkozatot tette: „Semmi kifogásom a polgári házasság ellen, de nem hiszem, hogy a mi népünk meg legyen reá érve, hogy olyan könnyű szerrel hozzá törődjék. Mert ez a kérdés most bukkant fel és eddig nem volt kellően előkészítve. A polgári házasság ellen való agitálást feltétlenül károsnak tartom, különösen pedig a szószékről perhorreskálom. A többi függő egyházpolitikai kérdések elintézését is szükségesnek tartom.” Megkerestetvén egyik laptól, hogy aggodalma mire vonatkozik, „kijelentette, hogy csupán arra, hogy a katolikus részről megindult agitációval szemben a kormány a törvényjavaslattal czélt érni nem fog.

Ő nem szól bele abba az agitációiba, mit katolikus részről teljesítenek, de azt helyteleníti hogy az izgatás prédikáló székről is történik.

Elvileg ő egyáltalán nem ellensége a polgári házasság eszméjének, mert úgy tekinti a házasságot mint az állam teendőjét, melynek végrehajtását az egyházra bizta.

A polgári házasság kérdését nem látja eléggé előkészítve. Nem